

lig, saa er det næsten en Smule kommiss. Videre skal jeg ikke udtale mig.

Rump: Efter at de forskjellige Talere have været inde paa større Spørgsmaal, saa skal jeg tillade mig at komme ind paa et forholdsvis mindre Spørgsmaal, men et Spørgsmaal, som dog paa adskillige Steder har en ikke ringe lokal Interesse, nemlig Spørgsmaalet om Tilfud af Sorø Akademis Midler til private og kommunale Realskoler. Det er Noget, som følger af sig selv, at jo større Trangen bliver til Forøgelsen af Børnenes Kundskab, desto mere følelig bliver det, naar Forholdene ere saaledes, at der ikke findes nogen enten Stats- eller privat Skole, hvor man kan sende Børnene hen, for at skaffe dem en bedre Undervisning, end de kunne faae i de almindelig Kommuneskoler. Det er de Færreste, der have Raad og Lælighed til at sende deres Børn hen til fremmede Byer, for at de kunne faae en saadan Undervisning. Det er derfor meget glædelig Praxis, man er kommen ind paa, at Staten giver Tilfud til kommunale og private Realskoler paa saadanne Steder, hvor man ikke er i Stand til ene at magte den Opgave. Det er et meget betydeligt Antal af saadanne Skoler, der modtager Tilfud af Sorø Akademis Midler, og der kommer hvert Aar flere og flere til. Saavidt jeg har kunnet se, har Forholdet hidtil været det, at de Skoler, for hvis Bedkommende der er fremkommet Forslag fra Kirke- og Undervisningsministeren om Tilfud, ogsaa have erholdt saadant, idet Ministeriet har undersøgt, om Betingelserne for, at Statstilfud kunne gives vare til Stede. Dertil fordres foruden Oplysning om en fornuftig og hensigtsmæssig Skoleplan, navnlig at der gives i det Mindste et ligesaa stort kommunalt Tilfud som det, der begjæres af Staten. 3 Aar er det imidlertid i saa Henseende gaaet mindre heldigt. Der forlangtes paa Forslaget Tilfud til 7 saadanne Skoler, men kun 3 af disse Skoler have faaet det ved Vedtagelsen af Finantslovsforslaget i det andet Thing, idet Finantsudvalget i sin Betænkning har sagt, at det kun med Hensyn til disse 3 Skoler antog, at de opfyldte Betingelserne for, at der kunde tiltaas dem Statstilfud, og derfor have de 4 andre Skoler ikke faaet det. Jeg kan nu ikke have nogen begrundet Mening med Hensyn til alle disse Skoler, og det er meget muligt, at disse 3 Skoler kvalificere sig mere dertil end de 4 andre, men med Hensyn til en af disse Skoler tror jeg, at det maa bero paa en Mangel paa tilstrækkeligt Kjendskab til de faktiske Forhold, naar den ikke er kommen i Betragtning, idet jeg tør sige, at der

er saa Skoler, der i den Grad opfyldte Betingelserne for at faae Tilfud som denne, nemlig den private Realskole nede i Korsør. Jeg skal ikke trætte det høie Thing med en længere Udvikling, men jeg maa til Begrundelse heraf komme ind paa en Undersøgelse af de forskjellige Skolers Forhold dernede. For en 4—5 Aarsiden omdannedes Korsørs offentlige Skolevæsen, og det i en meget demokratisk Retning. Omkring i Kjøbstæderne er det offentlige Skolevæsen ordnet saaledes, at der ved Siden af den saakaldte Betalings-skole ogsaa er en Fritskole. I Betalings-skolen, hvor de Forældre, der ere noget gunstigere stillede, sende deres Børn hen, gives der en fylligere Undervisning end i Fritskolen. Det fandt vi nede hos os ikke at være fuldstændig rigtigt; for en 4—5 Aarsiden ophævede vi Betalings-skolen og slog det Hele sammen i en Kommuneskole, hvor der gaves alle Børn uddn Hensyn til deres Aaar og uden Hensyn til, om de kunde betale eller ikke, den samme Undervisning, naar blot Forældrene vilde indrømme Børnene den fornødne Tid til at nyde godt af den længere Skolegang. Samtidig dermed blev der opført en ny, meget stor, kostbar og fortrinlig Skolebygning, og derved ere alle Udgifterne til vort Skolevæsen stegne meget betydelig; men saa fremkom der en Begjæring til Byraadet fra en hel Mængde Beboere i Byen, om man ikke kunde gjøre Noget for at skaffe en Realskole. Byen er nemlig ganske overordentlig uheldig stillet i denne Henseende, idet der omtrent ikke haves stort Mere end Kommuneskolen og en privat Skole, der ikke kan give nogen fyldestgjørende Undervisning, Forældrene vare nødte til i ikke saa ringe et Antal at lade deres Børn tage til Slagelse med Jernbanen for at faae Undervisning der i Realskolen eller at sende deres Børn til den lærde Skole i Sorø. Der var derfor en stærk Trang dertil; men Byen er lille, der er kun saa Folk, der have Raad til at betale stort, Embedsstanden er lille, Handelsstanden ligeledes, hvorimod der er en stor Del af Befolkningen, den, der hører til Jernbanevæsenet, Postvæsenet, Telegrafvæsenet og til Haandværkerstanden, der kunde ønske at skaffe deres Børn en bedre Undervisning. Der var kun een Maade, hvorpaa Sagen kunde udføres, idet man henvendte sig til en Mand, der havde sit gode Udkomme af en privat Drengeskole og spurgte ham, om han vilde oprette en privat Realskole, naar han fik et Tilfud af Kommunen. Han oplyste, at naar han fik et Tilfud af 2,000 Kr., saa vilde han have sine Udgifter dækkede og ikke Noget for sin egen Undervisning, men han var villig til af Interesse for Sagen at gjøre